

*Kose Lasteaed
PäevaLill*

ÕPPEKAVA

SISUKORD

1. LASTEIA ÜLDISELOOMUSTUS	4
1.1 Õppe- ja kasvukeskkonna eripära	5
2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED	6
2.1 Eesmärgid	6
2.2 Läbiviimise põhimõtted	7
3. ÕPIKÄSITUS	8
4. ÕPI- JA KASVUKESKKOND NING SELLE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED	8
5. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS	9
5.1. Projektõpe	11
5.2. Õuesõpe	12
5.3 Traditsioonilised üritused	13
6. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED	13
6.1 Hindamise ja toetamise alused ning korraldus	14
6.2 Lapse arengu hindamise meetodid	14
6.3 Arenguvestlused ja koostöö perega	14
6.4 Tugisüsteem, individuaalne areng ja andekuse toetamine	15
6.5 Koolivalmiduse hindamine	15
6.6 Dokumenteerimine ja tagasiside	15
6.7 Konfidentsiaalsus ja andmekaitse	16
7. VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED NING EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED	17
8. KAASAVA HARIDUSE PÕHIMÕTETE RAKENDAMINE	18
8.1. Varajane märkamine ja lapse arengu hindamine	18
8.2. Toe määramine ja rakendamine	19
8.3 Tugiteenuste korraldus ja koostöövõrgustik	20
8.4. Tugispetsialistide tegevus	20
8.5 Teise keele ja kultuuritaustaga laste toetamine	20
8.6 Koostöö lapsevanematega ja dokumenteerimine	21
8.7 Väikerühm	21
9. DIGITEHNOLOOGIA	21
9.1 Digitehnoloogia lõimitud õppe- ja kasvatusgevuses	22
9.2 Õpetaja roll, tehisintellekt ja digiturvalisus	22
9.3 Koostöö perega ja dokumenteerimine	22
10. KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA	23
11. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	23
LISAD	25
ÜLDOSKUSTE JA VALDKONDADE EELDATAVAD TULEMUSED VANUSETI	25
MÄNGUOSKUSED	25
SOTSIAALSED OSKUSED	27
TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED	29
ENESEREGULATSIOONI OSKUSED	31
VALDKOND MINA JA KESKKOND	33
VALDKOND TERVIS	35

VALDKOND KEEL JA KÕNE	37
VALDKOND MATEMAATIKA	40
VALDKOND KUNST	43
VALDKOND LIIKUMINE	46
VALDKOND MUUSIKA	49

1. LASTEAIA ÜLDISELOOMUSTUS

Kose Lasteaed PäevaLill on asutatud 1954. aastal. Alates 1978. aastast asub Kose Lasteaed aadressil Pikk tänav 30, Kose alevik. Kose Lasteaed on aastate jooksul suurenenud nii rühmade lisandumise kui varasemalt eraldiseisvana tegutsenud asutuste liitmisega. Kose Lasteaias on kokku 19 rühma.

Lasteaed tegutseb neljas asukohas: Kose peamaja ja moodulid, Kultuurikeskuse rühmad, Ravila maja ja Habaja maja. Kosel asub kokku 11 rühma: Kose peamajas on kuus rühma, neist üks on väikerühm. Kose peamaja õuealal asub moodulmaja kahele rühmale. Kose Kultuurikeskuse majas tegutseb kolm rühma. Ravila majas töötab kuus rühma ja Habaja majas töötab kaks rühma.

Kose Lasteaed on koolieast noorematele lastele hoidu ja alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus. Lasteasutus toetab lapse perekonda, soodustades lapse kasvamist ja arenemist ning tema individuaalsuse arvestamist. Lasteaias kujunevad lapse arengut toetavad teadmised, oskused, hoiakud ja väärtused, mis loovad aluse elukestvale õppele, heaolule ning sujuvale üleminekule üldharidusse.

Kose Lasteaia **missiooniks** on toetada koostöös peredega lapse loomupärast julgust avastada, uurida, katsetada ja õppida, tehes seda turvalises keskkonnas läbi mängu, loovuse ning liikumise.

Kose Lasteaia **visiooniks** on olla kogukonnas hinnatud haridusasutus, kus väärtustatakse traditsioone, tervist, avatud suhtlust ja koostööd. Ühiselt luuakse võimalused selleks, et igast lapsest kujuneks aktiivne ja hooliv inimene, kes kohaneb muutuva maailma väljakutsetega.

Kose Lasteaia tegevus lähtub järgmistest põhiväärtustest:

Avatud suhtlemine ja koostöö - väärtustatakse sõbralikku, lugupidavat ja positiivset suhtlemist ning koostööd laste, perede, töötajate ja kogukonnaga.

Usaldus ja turvalisus - oluliseks peetakse usaldusväärseid suhteid, tegevuspõhimõtete läbipaistvust ning vaimset ja füüsilist turvalisust.

Avatus uuele ja kohanemine - väärtustatakse valmisolekut märgata muutusi, õppida uusi oskusi ning leida igapäevategevustes leidlikke ja tõhusaid lahendusi.

Kose Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse aluseks on Alushariduse riiklik õppekava (2025). Lasteaia õppekava on aluseks õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ning riikliku õppekava eesmärkide elluviimisel.

1.1 Õppe- ja kasvukeskkonna eripära

Lasteaia tasakaalustatud õppekava lähtub iga lapse individuaalsetest vajadustest, võimetest ja arengutempost ning toetab lapse vaimset, sotsiaalset ja füüsilist heaolu. Õppe- ja kasvatustegevused on kavandatud lapse eripära arvestades ning loovad tingimused lapse mitmekülgeks arenguks. Lasteaia moto „Õpin iga päev midagi uut“ peegeldab õppimist kui järjepidevat, lapse jaoks tähenduslikku ja rõõmu pakkuvat protsessi. Õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel väärtustatakse tervislikke eluviise, õuesõpet ning keskkonnahoidlikku mõtteviisi, toetades laste teadlikku ja vastutustundlikku suhtumist iseendasse ning ümbritsevasse keskkonda.

Kose majade eripäraks on nende paiknemine aleviku keskuses, mis loob mitmekesised võimalused koostööks ja õppekäikudeks erinevate kogukondlike asutustega, nagu raamatukogu, spordihoone, kultuurikeskus ja perearstikeskus. Õppe- ja kasvatustegevust rikastab ka Pirita jõe lähedus, mis pakub võimalusi looduse vaatlemiseks ning keskkonnateadlikkuse kujundamiseks. Lisaks toetab õppetööd Aasumäe ümbruse looduslik maastik, mida kasutatakse sportimiseks, õuesõppeks ning talvisel ajal kelgutamiseks ja muude tegevuste läbiviimiseks. Selline keskkond toetab laste sotsiaalset arengut, avardab nende maailmapilti ning võimaldab siduda õppe- ja kasvatustegevusi eluliste kogemustega.

Ravila ja Habaja majade eripäraks on looduslähedane asukoht, mis soodustab laste igapäevast kokkupuudet looduskeskkonnaga ning toetab keskkonnateadlikkuse, tervislike eluviiside ja liikumisharjumuste kujunemist. Ravila maja asub Ravila mõisa ja pargi ning Pirita jõe vahetus läheduses, pakkudes mitmekesiseid võimalusi looduse uurimiseks, õuesõppeks ja kogemusõppeks. Mõisaga koostöös on loodud võimalused kunsti- ja muusikavaldkonna arendamiseks ning silmaringi laiendamiseks. Habaja maja asukoht võimaldab koostööd küla raamatukogu ja perearstikeskusega. Lasteaiamaja kõrval asuv veesilm loob võimalused veega seotud loodusnähtuste vaatlemiseks ning aastaegade muutuste uurimiseks vahetus keskkonnas. Ühekorruselised lapsedõbralikud hooned nii Ravilas kui Habajal, kus igal rühmal on eraldi sissepääs, loovad turvalise ja iseseisvust toetava keskkonna.

Kõigis lasteaia majades on oluline koht õuesõppel, mis pakub lastele võimalusi avastada, uurida ja õppida vahetus kokkupuutes ümbritseva keskkonnaga. Looduskeskkonda kasutatakse igapäevase õppetöö loomuliku osana, toetades laste uudishimu, loovust ja praktiliste oskuste kujunemist. Talvisel perioodil pakuvad Ravila ja Habaja avarad õuealad võimalusi aktiivseks liikumiseks kelgumäel, suve- ja sügisperioodil saavad lapsed osaleda aiandusega seotud tegevustes ning rõõmu tunda lasteaia aia rikkalikust õunasaagist. Need kogemused toetavad praktilist õppimist, terviseteadlikkuse kujunemist ja looduse väärtustamist.

Keskkonnahoidlik mõtteviis on lõimitud igapäevastesse tegevustesse. Lapsi suunatakse märkama oma tegevuse mõju keskkonnale ning tegema keskkonnasäästlikke valikuid läbi prügi sorteerimise, materjalide taaskasutamise ja säästliku energiakasutuse. Tervisliku arengu toetamiseks pööratakse tähelepanu mitmekülgsel liikumisele, värskes õhus viibimisele, terviseteadlikkuse kujundamisele ning positiivsete tervisekäitumise harjumuste kujunemisele. Nii kujuneb lastes hooliv ja vastutustundlik suhtumine iseendasse, teistesse inimestesse ning ümbritsevasse maailma.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA LÄBIVIIMISE PÕHIMÕTTED

2.1 Eesmärgid

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevus lähtub alushariduse riiklikust õppekavast, lasteaia õppekavast ning nüüdisaegsest õpikäsitusest. Lasteaia õppe- ja kasvatustegevus põhineb lapsepõlve väärtustamisel ning lasteaia peamine ülesanne on kaitsta ja edendada lapse õigust täisväärtuslikule ning turvalisele lapsepõlvele. Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on tagada lapse igakülgne ja järjepidev areng koostöös koduga.

Õppe- ja kasvatustegevuste eesmärkide seadmisel toetatakse võrdsel määral lapse vaimset, füüsilist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning luuakse tingimused lapse võimete, huvide ja arengupotentsiaali mitmekülgseks avaldumiseks ning ümbritseva maailma mõistmise kujunemiseks. Õppe- ja kasvukeskkonnana kasutatakse lisaks rühmaruumidele õueala, lähiümbrust ning erinevaid kogukondlikke ja looduslikke õpikeskkondi.

2.2 Läbiviimise põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja elluviimisel lähtutakse lapse arenguvajadustest ning kaasaegsetest pedagoogilistest põhimõtetest. Tegevused on eesmärgistatud, paindlikud ja lapsekeskse lähenemisega. Õppe- ja kasvatustegevuses on laps aktiivne osaleja, kes õpib mängides, uurides, katsetades, liikudes, suheldes ja oma kogemusi mõtestades.

Kose Lasteaias kasutatakse projektõpet kui peamist õppimise korraldamise viisi. Projektõpe võimaldab lähtuda laste huvidest, küsimustest ja kogemustest ning toetab üldoskuste ja valdkondlike teadmiste kujunemist lõimitud õppimise kaudu. Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusena kujunevad lapsel positiivne minapilt, suhtlemis- ja koostööoskused, tervise- ja keskkonnateadlik käitumine, algatusvõime ning õppimiseks vajalikud üldoskused. Laps omandab teadmisi ja oskusi vahetute kogemuste, mängu, uurimise, liikumise ja suhtlemise kaudu. Vahetud kogemused ja tähelepanekud loomulikes olukordades aitavad lapsel teadmisi ja oskusi püsivamalt omandada ning seostuvad positiivsete emotsioonidega. Sellest lähtuvalt toetatakse kuni kolmeaastase lapse kohanemist ja heaolu lasteaias ning kolme- kuni seitsmeaastase lapse arengut viisil, mis loob eeldused sujuvaks üleminekuks üldharidusse ja edukaks toimetulekuks igapäevaelus.

Õppe- ja kasvatustegevuse organiseerimisel:

- jälgitakse ja toetatakse lapse arengut ning lähtutakse tegevuste kavandamisel lapse tugevustest, huvidest ja arenguvajadustest;
- luuakse turvaline, toetav ja kaasav õppe- ja kasvukeskkond;
- õpitakse mängu kaudu, toetades lapse huvi ja omaalgatust;
- lõimitakse erinevaid õppevaldkondi ja tegevusi ning kasutatakse mitmekesiseid õppimisviise, sealhulgas mängu, liikumist, muusikat, uurimist ja loovtegevusi;
- toetatakse lapse eneseusku ja võimaldatakse eduelamuste kogemist;
- toetatakse lapse liikumisvajadust, tervisekäitumise kujunemist ning igapäevast õues viibimist;
- tagatakse lasteasutuse ja kodu koostöö. Lasteaed ja pere teevad koostööd, et toetada lapse arengut, õppimist ja heaolu. Vanemaid kaasatakse lasteaia igapäevasesse ellu ja lapse arengut puudutavatesse aruteludesse, neile pakutakse tuge ja nõu. Vanematega peetakse lapse arengut toetavaid vestlusi vähemalt üks kord õppeaasta jooksul või vastavalt vajadusele.
- väärtustatakse demokraatlikke suhteid ning lugupidamist enda ja teiste suhtes;
- väärtustatakse eesti kultuuritraditsioone ning arvestatakse teiste kultuuride eripäraga;

- toetatakse mitme- ja muukeelsete laste eesti keele arengut ning väärtustatakse lapse kodukeelt ja kultuuritausta;
- kõik töötajad panustavad lapse arengu toetamiseks ja tema potentsiaali parimaks avaldumiseks.

3. ÕPIKÄSITUS

Lasteaia õpikäsitus lähtub arusaamast, et laps on aktiivne, loov, uudishimulik ja mõtlev õppija, kes osaleb õppimises kogu päeva vältel. Projektõpe on õppimisviis, kus õppetegevused lähtuvad laste huvidest ja küsimustest ning kujunevad koostöös õpetaja ja lastega. Projektõppe kaudu toetame lapse algatusvõimet, valikute tegemist ja otsustusoskuse kujunemist. Väärtustame traditsioone, laste ideid ning õppimisprotsessi, pöörates tähelepanu nii tegutsemisele kui tulemusele. Lapsel on võimalus luua omanäolisi töid ning tema looming on nähtav ja väärtustatud.

Rühmapersonal on õpiruumi looja ja lapse päeva disainer. Õpetaja juhib rühma meeskonna tööd ning on lapsevanemale partneriks lapse arengu toetamisel. Rühma töötajad on oma hoiakute ja väärtustega eeskujuks, luues usaldusliku suhte lapsevanemaga, mille tulemusena laps tunneb ennast turvaliselt. Laps õpib keskkonnas, mida luuakse siin ja praegu, kus ta ise on omaenda mõtete mõtleja ja elluviija. Õppimine käib läbi mängu ja suhtlemise. Toetame lapse kujunemist tervist ja liikumist väärtustavaks, vastutustundlikuks ning aktiivseks ühiskonnaliikmeks.

4. ÕPI- JA KASVUKESKKOND NING SELLE KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED

Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel lähtutakse lapsest ja tema tervikliku arengu toetamisest. Õpi- ja kasvukeskkond hõlmab vaimset, sotsiaalset, füüsilist ja digitaalset keskkonda, mis toetavad lapse heaolu, turvatunnet, õppimist ja arengut. Keskkond on lapsesõbralik, turvaline, mitmekesine ning võimaldab lapsel tegutseda iseseisvalt, teha valikuid ja osaleda aktiivselt igapäevastes tegevustes.

Vaimne ja sotsiaalne keskkond põhineb vastastikusel austusel, hoolivusel ja koostööl. Laste ja täiskasvanute vahelisi suhteid iseloomustab usalduslik ning toetav suhtumine, mis aitab lapsel

tunda end väärtustatuna ja turvaliselt. Lapsi suunatakse märkama ja arvestama teistega, lahendama erimeelsusi rahumeelselt ning tegutsema koostöös.

Füüsiline keskkond on kujundatud vastavalt laste vanusele, arengutasemele ja vajadustele. Ruumid, vahendid ja materjalid on lastele kättesaadavad ning toetavad iseseisvat tegutsemist, loovust, mängu, uurimist ja õppimist. Erinevad tegevus- ja mängukeskused pakuvad võimalusi mitmekesisteks tegevusteks ning arendavad laste oskusi ja huvisid.

Olulisel kohal on õuesõpe ning õues viibimine, mis toetavad laste tervist, liikumisaktiivsust, keskkonnateadlikkust ja kogemuslikku õppimist. Õppimiseks kasutatakse lisaks rühmaruumidele lasteaia õuealaid, lähiümbrust ning erinevaid kogukondlikke ja looduslikke õpikeskkondi.

Digivahendeid ja digikeskkondi kasutatakse eesmärgipäraselt õppimise toetamiseks ning eakohaste digioskuste kujundamiseks. Digitegevuste kavandamisel arvestatakse lapse arengulisi iseärasusi ning hoitakse tasakaalu digivahendite kasutamise ja vahetute kogemuste vahel.

Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamine toimub koostöös laste, õpetajate ja peredega. Koostöö põhineb usaldusel, avatud suhtlemisel ja partnerlusel. Tegevusi, õppematerjale ja keskkonda kohandatakse vastavalt laste vanusele, arengutasemele, huvidele ja vajadustele, et toetada iga lapse arengut ning pakkuda talle sobivaid väljakutseid.

Kõik lasteaia töötajad panustavad turvalise, toetava ja arengut soodustava õpi- ja kasvukeskkonna loomisse ning on lastele eeskujuks oma väärtuste, hoiakute ja käitumisega. Selline keskkond toetab lapse kujunemist iseseisvaks, loovaks, hoolivaks ja õppimisest rõõmu tundvaks inimeseks.

5. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

Õppe- ja kasvatustöö aluseks on paindlik päevakava, mis arvestab laste vanust, arengutaset ja rühma eripära ning toetab laste heaolu ja arengut. Päevakavas vahelduvad mäng, planeeritud õppetegevused, liikumine, õues viibimine, puhkus ja igapäevatoimingud, võimaldades mitmekesist ning tasakaalustatud päeva kulgu. Päevakava paindlikkus annab õpetajale

võimaluse teha vajalikke muudatusi vastavalt laste vajadustele ja hetkeolukorrale. Lapse kasvades suureneb järk-järgult eesmärgistatud õppe- ja kasvatustegevuste osakaal, säilitades samal ajal mängu keskse rolli õppimises.

Õppe- ja kasvatustegevus toimub igapäevatoimingute, mängu ning nii kavandatud kui ka spontaanselt tekkivate tegevuste kaudu. Olulisel kohal on tervise edendamine, õuesõpe ning aktiivne liikumine, mille kaudu kujundatakse lastes terviseteadlikke harjumusi ja arusaama tervise hoidmise tähtsusest. Lastele luuakse võimalused tegutseda nii rühmaruumis kui õues individuaalselt, paaris ja väikestes gruppides, toetades seeläbi nende iseseisvust, koostööoskusi ja eneseväljendust. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel lähtutakse lapsest, alushariduse alusväärtustest ning last ümbritsevast keskkonnast, järgides põhimõtet lähemalt kaugemale ja üksikult üldisemale.

Kose Lasteaed PäevaLill päevakava

Kellaaeg	Tegevus
7.00 – 8.30	Laste saabumine lasteaeda (võimalusel vastu võtmine õues), vaba mäng.
8.30 – 9.10	Hommikusöök.
Hommikusööki serveeritakse kella 9.00ni. Hilisematele saabujatele hommikusööki ei serveerita.	
9.10 – 12.00	Õppekasvatustegevused toas ja õues.
12.15 – 12.45	Lõunasöök kuni 3aastastele.
12.30 – 13.00	Lõunasöök 4-7-aastastele lastele.
13.00 – 15.00	Lõunane puhkeaeg kuni 3aastastele lastele.
13.30 – 14.30	Lõunane puhkeaeg 4-7-aastastele lastele.
15.00 – 15.45	Planeeritud tegevused, vaba mäng.
15.45 – 16.15	Õhtuode kuni 3aastastele lastele.
16.00 – 16.30	Õhtuode 4-7-aastastele lastele.
16.15 – 18.00	Individuaalne tegevus lapsega, vaba mäng. Laste kojuminek.
18.15	Lasteaia sulgemine.

Päevakava on paindlik ja lähtub laste eale vastavast päevarütmist. Päeva jooksul vahelduvad loovtegevused, igapäevatoimingud, laste mäng ja vabategevused ning õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Päevakava koostamisel on arvestatud õppekava, tervisekaitse nõudeid päevakavale, lasteaia lahtiolekuaega (kell 07.00-18.15), laste vanust ja laste individuaalseid vajadusi. Päevakava sisaldab kolme toidukorda: hommikusöök, lõunasöök ja õhtueine.

Õpetaja jälgib päeva tegevusi planeerides, et:

- lapsel on piisavalt aega mänguks,
- üleminek ühelt tegevuselt teisele on sujuv,
- on arvestatud lapse individuaalseid vajadusi,
- tegevused toimuvad väiksemates gruppides,
- lapsed saavad viibida iga päev ja iga ilmaga õues.

5.1. Projektõpe

Lasteaias on projektõpe peamine õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise viis, mis toetab lapsest lähtuvat õppimist ning õppevaldkondade lõimimist. Projektõppe keskmes on lapse huvid, küsimused ja initsiatiiv, millest lähtudes käsitletakse valitud teemasid süvitsi ja pikema ajaperioodi jooksul. Selline õppimisviis loob eeldused lapse aktiivseks osalemiseks, mõtestatud õppimiseks ja õpitu seostamiseks igapäevaeluga.

Projektõpe võimaldab lõimida kõiki õppe- ja kasvatustegevuste valdkondi (mina ja keskkond, keel ja kõne, matemaatika, kunst, muusika, liikumine) ning toetab üldoskuste kujunemist, sh mängu-, tunnetus- ja õpioskusi, sotsiaalseid ja enesekohaseid oskusi. Õppeprotsessis väärtustatakse nii õppimise kulgu kui ka lapse individuaalset panust.

Projektõppe kavandamisel ja läbiviimisel:

- kaardistatakse laste huvid ja varasemad teadmised ning lähtutakse neile tähenduslikest ja elulistest teemadest;
- kaasatakse lapsed teema arendamisse, küsimuste püstitamisse ja tegevuste planeerimisse;
- luuakse võimalusi uurimiseks, katsetamiseks, vaatlemiseks, arutlemiseks ja praktiliseks tegutsemiseks;
- kasutatakse mitmekesiseid õppimisallikaid ja -vahendeid, sh raamatuid, visuaalseid ja

digitaalseid materjale, looduslikke objekte ning kogemuspõhiseid õppekäike;

- soodustatakse laste loovust ja eneseväljendust läbi joonistamise, meisterdamise, konstrueerimise, mängude loomise ja muude loominguliste tegevuste;
- võimaldatakse kohtumisi erinevate eluvaldkondade esindajate ja spetsialistidega, toetades laste teadmiste avardamist ja seoste loomist ümbritseva maailmaga.

Õpetaja roll projektõppes on olla suunaja, kaasamõtteleja ja toetaja, kes loob õppimiseks tingimused, lõimib õppekava valdkondi ning toetab laste iseseisvust ja koostööoskuste arengut. Projekti kulg on paindlik ning võib täieneda vastavalt laste huvide ja küsimuste arengule.

Projektõppe oluline osa on pedagoogiline dokumenteerimine, mille käigus kogub õpetaja teavet laste õppimise ja arengu kohta. Dokumenteerimise eesmärk on teha nähtavaks lapse kogemused, mõtlemine ja areng ning toetada õppeprotsessi analüüsi ja edasist planeerimist. Selleks kasutatakse vaatlust, vestlusi, laste töid, foto-, video- ja helisalvestisi ning muid sobivaid meetodeid. Kogutud materjalid talletatakse lapse arengumappi ning neid kasutatakse lapse arengu hindamisel ja koostöös perega.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada lapse terviklikku arengut ning kujundada teadmised, oskused, hoiakud ja väärtused, mis loovad eeldused sujuvaks üleminekuks kooli ja igapäevaelus toimetulekuks.

5.2. Õuesõpe

Õuesõpet rakendame põhimõttel *“Iga ilmaga õue!”*, mis toetab lapse füüsilist, vaimset ja sotsiaalset arengut ning soodustab iseseisvat mõtlemist. Õuesõppe eesmärgiks on tekitada huvi õppimise vastu läbi kogemise ja avastamise ning arendada looduslähedust ja keskkonnahoidu, mille juures laps on aktiivne avastaja ja katsetaja.

Õuesõppes kasutatakse mitmekesiseid tegevusi, sealhulgas vaatlusi, uurimist, arutelusid, matemaatilisi tegevusi, loovtegevusi, liikumismänge ja õppekäike. Õppetegevusi õues kohandab õpetaja vastavalt aastaajale ja laste huvidele.

5.3 Traditsioonilised üritused

Traditsioonilised üritused ja tähtpäevad planeeritakse lähtuvalt laste vanusest, rühma eripärast ning perede kaasatusest, toetades laste kultuurilise identiteedi kujunemist, kogukonnatunnet ja koostööd peredega.

Traditsioonilised üritused ja tähtpäevad on:

- tarkusepäev
- isadepäev
- emadepäev
- mardi- ja kadripäev
- jõuluaeg (peod ja ühistegevused)
- Eesti Vabariigi aastapäev
- emakeelepäev
- vastlapäev
- spordipäev
- lõpupidu
- koolieelikute kevadine väljasõit
- perepäev

6. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED

Lapse arengu hindamise ja toetamise eesmärk on tagada lapse terviklik areng, toetada enesehinnangu ja õpimotivatsiooni kujunemist ning luua alus teadlikule õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele. Hindamine ja toetamine moodustavad ühtse, lapse individuaalsest arengust ja heaolust lähtuva protsessi.

Lapse arengut käsitletakse tema individuaalse arengutrajektoori kontekstis ning kaasava hariduse põhimõtetest lähtudes. Hindamine on toetav ja arengut suunav, mitte võrdlev ega normipõhine. Eeldatavad arengutulemused on orientiiriks lapse arengu mõistmisel ja edasiste tegevuste planeerimisel.

6.1 Hindamise ja toetamise alused ning korraldus

Lapse arengu hindamine ja toetamine lähtub alushariduse riiklikust õppekavast, lasteaia õppekava eesmärkidest ning lapse arengudünaamikast. Hindamistulemusi kasutatakse lapse arengu toetamiseks, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks ning vajadusel tugimeetmete rakendamiseks.

Lapse arengut jälgitakse erinevates igapäevastes olukordades: vabamängus, igapäevatoimingutes, õpetaja juhitud tegevustes, projektides ja rühmatöös. Tegemist on meeskonnapõhise protsessiga, milles osalevad rühmaõpetajad, abiõpetajad ning vajadusel tugispetsialistid.

6.2 Lapse arengu hindamise meetodid

Lapse arengu hindamisel kasutatakse mitmekesiseid meetodeid: vaatlus, lapse tegevuse ja mängu analüüs, vestlused, lapse tööde ja loovtegevuste analüüs ning lapsevanema tagasiside ja arenguvestlused. Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialistid, kelle hinnangud aitavad kujundada terviklikku arusaama lapse arengust ja toetuse vajadusest.

Hindamisel keskendutakse lapse tugevustele, huvidele ja arengusuundadele. Kogutud teavet kasutatakse pedagoogiliste otsuste tegemisel ning individuaalse toe kavandamisel koostöös perega.

Lapse arengust koostatakse kirjalik kokkuvõte vähemalt kaks korda õppeaastas. See on aluseks arenguvestlustele ning lapse arengu teadlikule toetamisele.

6.3 Arenguvestlused ja koostöö perega

Lapse arengu toetamiseks viiakse vähemalt üks kord õppeaastas läbi arenguvestlus lapsevanemaga. Vestluse eesmärk on anda ülevaade lapse arengust, analüüsida tugevusi ja arenguvajadusi ning leppida kokku edasised toetamise suunad.

Koostöö perega tugineb usalduslikule ja järjepidevale infovahetusele ning on lapse arengu toetamise oluline osa.

6.4 Tugisüsteem, individuaalne areng ja andekuse toetamine

Lapse arengu hindamisel ja toetamisel arvestatakse iga lapse individuaalseid vajadusi ning lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest.

Kui lapse areng vajab täiendavat tuge, kaasatakse tugispetsialistid ning vajadusel koostatakse individuaalne arenduskava. Toetustegevused lähtuvad hindamistulemustest ning nende mõju hinnatakse regulaarselt.

Andekate laste puhul pööratakse tähelepanu lapse arengupotentsiaali märkamisele ja sihipärasele toetamisele. Selleks pakutakse diferentseeritud ja rikastatud õpitegevusi, toetatakse loovust ning vajadusel koostatakse individuaalne arenduskava lapse tugevuste arendamiseks.

6.5 Koolivalmiduse hindamine

Kooli mineva lapse koolivalmidust hinnatakse koolieelses rühmas lähtudes alushariduse riiklikust õppekavast ja lapse arengust. Hindamise eesmärk on toetada sujuvat üleminekut kooli.

Koolivalmiduse kujunemist hinnatakse õppeaasta jooksul vaatluse, igapäevategevuste, mängu, õppetegevuste ja vestluste alusel. Vajadusel kaasatakse tugispetsialistid ning arvestatakse lapsevanema tagasisidet.

Kooli mineva lapse kohta koostatakse koolivalmiduskaart, mis annab ülevaate lapse üldoskustest ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondadest ning toetab koostööd kooliga.

6.6 Dokumenteerimine ja tagasiside

Pedagoogiline dokumenteerimine ja tagasiside on lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse lahutamatu ning järjepidev osa. Selle eesmärk on muuta lapse õppimine nähtavaks, toetada tema arengut ning suunata õppeprotsessi teadlikku kavandamist. Dokumenteerimine ei piirdu tegevuste kirjeldamisega, vaid hõlmab õppimise protsessi analüüsi, tõlgendamist ja selle põhjal edasiste pedagoogiliste otsuste tegemist. Tagasiside on selle protsessi loomulik jätk, mis aitab lapsel mõista oma arengut ja õppimise tähendust.

Dokumenteeritakse lapse õppimise protsessi, sealhulgas lapse mõtlemist, arutlusi, küsimusi, probleemilahendusoskust, koostööd ja loovust. Tähelepanu pööratakse lapse huvidele, algatustele ning oskuste kujunemisele erinevates tegevustes. Rühma tasandil kajastatakse õppeprojekte, ühistegevusi ja õpikeskkonna arengut. Individuaalsel tasandil talletatakse lapse arengut kirjeldavad tähelepanekud, mis annavad tervikliku ülevaate tema õpiteest.

Dokumenteerimisel kasutatakse fotosid, laste loomingut, vestluste üleskirjutusi, vaatluskirjeldusi ning analüütilisi kokkuvõtteid. Iga dokumenteeritud materjal sisaldab lühikest selgitust, mis avab õppimise sisu ja õpetaja tähelepanekuid. Rühma õppeprotsessi kajastav dokumentatsioon koondatakse ELIISI rühmapäevikusse. Lapse individuaalset arengut puudutav teave talletatakse arengumappi. Dokumenteerimine toimub järjepidevalt kogu õppeaasta vältel ning on seotud rühma tegevuste planeerimise ja hindamisega. Vähemalt kaks korda õppeaastas koostatakse lapse arengu kirjalik kokkuvõte, mis on aluseks arenguvestlustele lapsevanematega.

Tagasiside on toetav, kirjeldav ja arengule suunatud. Lapsele antav tagasiside keskendub tema pingutusele, mõtlemisele ja edusammudele, aidates lapsel teadvustada, mida ta juba oskab ja mida võiks veel harjutada. Lapsed kaasatakse oma õppimise üle arutlema ning neid julgustatakse oma kogemusi ja mõtteid väljendama. Selline lähenemine toetab eneseteadlikkuse ja õppimisoskuse kujunemist. Õpetaja annab lapse arengut ja tegevusi kajastavat kirjalikku tagasisidet ELIISI keskkonna kaudu vähemalt kord nädalas.

Rühma õpetajad analüüsivad kogutud materjale regulaarselt ning kasutavad neid õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel. Dokumenteerimine ja tagasiside toetavad õpetaja professionaalset refleksiooni, aitavad märgata õpikeskkonna tugevusi ja arengukohti ning suunavad teadlikke muudatusi. Lapsevanemaid teavitatakse lapse arengust ja õpikogemustest ning dokumenteerimine loob aluse sisukaks koostööks perega.

6.7 Konfidentsiaalsus ja andmekaitse

Lapse arengu hindamise ja toetamisega seotud andmed on konfidentsiaalsed ning neid töödeldakse vastavalt andmekaitseõuetele, lähtudes põhimõttest, et andmeid kasutatakse üksnes lapse arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks. Teave dokumenteeritakse e-keskkonnas ELIIS ning vajadusel lasteaia õppekavas sätestatud muudes dokumentides, sealhulgas arengumapis. ELIISis toimub ka isikuandmete töötlemine

nõusolekute haldamine. Kõik dokumenteerimisviisid moodustavad ühtse terviku lapse arengu jälgimisel. Andmete töötlemisel tagatakse lapse ja pere privaatsus ning juurdepääs on piiratud asutuse töötajate ja lapsevanemaga kokkulepitud ulatuses.

Pedagoogiline dokumenteerimine lähtub lapse heaolust, väärikusest ja privaatsusest ning hõlmab üksnes õppe- ja kasvatustegevuseks vajalikku teavet. Andmeid kasutatakse ja säilitatakse eesmärgipäraselt ning konfidentsiaalselt. Laste fotosid, videoid ja muid isikuandmeid kasutatakse ainult kinnitatud keskkondades ning avalikustatakse üksnes lapsevanema nõusolekul; lapse soovi mitte osaleda pildistamisel või filmimisel austatakse. Andmeid säilitatakse ainult vajaliku aja jooksul ning neile on ligipääs piiratud vastavalt tööülesannetele.

7. VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED NING EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad moodustavad lasteaia tervikliku ja lõimitud süsteemi, mille kaudu toetatakse lapse igakülgset arengut. Valdkondi ei käsitleta eraldiseisvate õppeainetena, vaid need põimuvad lapse igapäevases mängus, tegevustes ja õpiolukordades kogu päeva vältel.

Lapse arengut toetatakse valdkondades, sealhulgas mina ja keskkond, keel ja kõne, matemaatika, kunst, muusika, liikumine, tervis ning digipädevus. Kõik valdkonnad on omavahel seotud ning nende käsitlemine lähtub lapse huvidest, arengutasemest ja igapäevastest kogemustest. Õppimine toimub mängu, uurimise, loovtegevuse, liikumise ning igapäevaste tegevuste kaudu, võimaldades lapsel seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada lapse terviklikku arengut ning kujundada teadmisi, oskusi, hoiakuid ja väärtusi, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks ning õppimiseks edasistes haridusastmetes. Oluline on lapse aktiivne osalus, iseseisvus, koostööoskus ning uudishimu säilitamine ja toetamine.

Digipädevus on lõimitud kõikidesse õppe- ja kasvatustegevuse valdkondadesse ning seda käsitletakse õppimist ja loovust toetava oskusena. Digivahendeid kasutatakse

eesmärgipäraselt ja eakohaselt, tasakaalus vahetu kogemuse, mängu ja liikumisega. Lastele kujundatakse arusaam turvalisest ja vastutustundlikust digikäitumisest ning tehnoloogia teadlikust kasutamisest.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel lähtutakse põhimõttest, et õppimine on protsess, mis toimub kogu päeva vältel erinevates olukordades. Täiskasvanu roll on luua arendav ja turvaline keskkond, märgata lapse huve ning suunata ja toetada tema õppimist läbi mänguliste ja tähenduslike tegevuste.

Eeldatavad arengutulemused on kirjeldatud lasteaia õppekava lisas (LISA 1) vanuserühmade kaupa ning neid kasutatakse lapse arengu jälgimise, toetamise ja õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise aluseks. Arengutulemused ei käsitleta hindamisstandardina, vaid orientiirina lapse arengu toetamisel, arvestades iga lapse individuaalsust ja arengutempot.

8. KAASAVA HARIDUSE PÕHIMÕTETE RAKENDAMINE

Lasteaed lähtub laste arengu toetamisel ja õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest, väärtustades mitmekesisust ning tagades kõigile lastele, sealhulgas hariduslike erivajadustega, andekatele ja teise keele- ja kultuuritaustaga lastele, nende vajadustest lähtuva toe ning turvalise ja arengut toetava õpi- ja kasvukeskkonna.

Laste arengut toetatakse alushariduse riikliku õppekava ja lasteaia õppekava alusel, arvestades iga lapse individuaalseid vajadusi, tugevusi ja arengupotentsiaali. Kõik lapsed on lasteaia kogukonna võrdsed liikmed, sõltumata nende eripäradest või toe vajadusest. Lasteaed tagab igale lapsele võimaluse osaleda õppe- ja kasvatustegevustes koos eakaaslastega ning kogeda kuuluvustunnet, heaolu ja eduelamusi.

8.1. Varajane märkamine ja lapse arengu hindamine

Lapse arengu varajane märkamine ja toetamine algab lapse igapäevasest jälgimisest ja arengu hindamisest, mis on osa lasteaia õppe- ja kasvatustegevusest. Õppe- ja kasvatustegevuste kavandamisel lähtutakse põhimõttest, et kõik lapsed saavad tegevustes aktiivselt ja võimetekohaselt osaleda. Vajadusel kasutatakse diferentseerimist, individualiseerimist ning universaalse õpidisaini põhimõtteid.

Lapse arengut jälgitakse igapäevategevustes, mängus, suhtlemises ja õppetegevustes, arvestades lapse individuaalseid vajadusi, tugevusi ja arengupotentsiaali. Lapsevanemaid teavitatakse rühmaõpetajate poolt lapse arenguga seotud tähelepanekutest (nt õpioskused, käitumine, suhtlemine ja osalemine tegevustes) ning neid kaasatakse lapse arengu toetamise ja edasiste sammude kavandamisse.

Kui ilmneb lapse toevajadus või mõnes valdkonnas tavapärasest kiirem areng, kavandatakse lapse arengut toetavad meetmed koostöös lapsevanema, rühmameeskonna ja vajadusel tugispetsialistidega.

8.2. Toe määramine ja rakendamine

Lapse arengu toetamine toimub koostöös rühmameeskonna, tugispetsialistide ja lapsevanemaga. Vajadusel koostatakse õppeaasta algul lapsele individuaalne arenduskava, milles seatakse eesmärgid ja lepitakse kokku vajalikud tugimeetmed. Lapsevanemaid nõustatakse ja juhendatakse lapse arengu toetamisel ning neid kaasatakse lapse arengut puudutavate otsuste tegemisse.

Vähemalt üks kord õppeaastas hinnatakse individuaalse arenduskava rakendumist, arengukeskkonna sobivust ning lapse edasisi vajadusi. Õppeaasta lõpus teevad rühmaõpetajad kokkuvõtte lapse arengust õppeaasta jooksul.

Tulenevalt lapse individuaalsest arenguvajadusest kohandatakse vajadusel õppe- ja kasvatustegevuse sisu, meetodeid ja korraldust, õppe- ja kasvatuskeskkonda, päevakava ning tugiteenuste ja spetsialistide kaasamist.

Lapsele toe pakkumine lähtub tema arengulistest vajadustest ja toimetulekust igapäevases õpi- ja kasvukeskkonnas ning ei sõltu üksnes meditsiinilise diagnoosi olemasolust.

Lapsele pakutav tugi võib olla üldine tugi, tõhustatud tugi või eritugi. Üldine tugi hõlmab õpetaja pakutavat individuaalset juhendamist, vajadusel tugispetsialisti teenust ning lapse arengu toetamist individuaalselt või alarühmas. Tõhustatud toe puhul kaasatakse lapse arengu toetamiseks regulaarselt tugispetsialiste ning vajadusel koostatakse individuaalne arenduskava. Eritoe rakendamisel kohandatakse lapse õpi- ja kasvukeskkonda ulatuslikumalt ning tehakse tihedat koostööd pere ja tugispetsialistidega. Toe vajadust hindab ja selle rakendamist koordineerib rühmameeskond koostöös tugispetsialistide ja tugiteenuste

koordinaatoriga. Toe rakendamine lepitakse kokku koostöös lapsevanemaga ning vajadusel kaasatakse Rajaleidja kooliväline nõustamismeeskond.

Lapse andekuse või mõnes valdkonnas tavapärasest kiirema arengu ilmnemisel toetatakse lapse arengupotentsiaali diferentseeritud tegevuste, täiendavate õppimisvõimaluste ning individuaalse juhendamise kaudu.

8.3 Tugiteenuste korraldus ja koostöövõrgustik

Lasteaias töötab tugiteenuste koordinaator, kes korraldab lasteaia tugisüsteemi toimimist, juhib koostööd rühmaõpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanematega, on kontaktisik lapsevanematele ja valla tugikeskusele ning jälgib tugimeetmete rakendamise tulemuslikkust.

Lapse arengu toetamine toimub meeskonnatööna koostöös rühma töötajate, tugispetsialistide, lapsevanemate ning vajaduse korral väliste spetsialistidega. Lasteaed teeb koostööd valla tugikeskuse ja Rajaleidja keskusega ning kaasab vajaduse korral logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi ja teisi spetsialiste.

Lasteaia töötajate professionaalset arengut toetatakse kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks vajalike koolituste, koostöökohtumiste ja meeskondliku refleksiooni kaudu.

8.4. Tugispetsialistide tegevus

Tugispetsialistid hindavad lapse arengut ja toe vajadust, viivad läbi individuaalseid ja grupipõhiseid arendustegevusi ning nõustavad rühmaõpetajaid ja lapsevanemaid. Vajadusel osalevad nad arenguestlustel ja arengu toetamise kavade koostamisel ning jagavad lapse arengu toetamiseks vajalikke materjale ja soovitusi.

Lapse osalemine individuaalsetes arendustegevustes toimub lapsevanema kirjalikul nõusolekul. Arendustegevuste info ja plaanid on nähtavad ELIIS-i keskkonnas.

Tugispetsialistid toetavad kaasava õpi- ja kasvukeskkonna kujundamist ning teevad koostööd rühmameeskonnaga lapse arengut toetavate meetmete kavandamisel ja rakendamisel.

8.5 Teise keele ja kultuuritaustaga laste toetamine

Teist emakeelt kõnelevatele lastele tagatakse lõimitud keeleõpe, lähtudes lapse keelelisest ja kultuurilisest taustast. Eesti keele omandamist toetatakse igapäevaste tegevuste, mängu,

suhtlemise ja lõimitud õppe kaudu. Lasteaed toetab lapse identiteedi kujunemist ning teeb koostööd perega.

8.6 Koostöö lapsevanematega ja dokumenteerimine

Koostöö perega põhineb vastastikusel usaldusel, avatud suhtlemisel ja ühisel vastutusel lapse arengu toetamisel. Lapsevanemaid teavitatakse lapse arengust vestluste, kirjaliku tagasiside ja ELIISI kaudu ning kaasatakse lapse arengu ja õppetööga seotud oluliste otsuste tegemisse.

Kõik lapse arengut ja tugitegevusi puudutavad dokumendid koostatakse ja säilitatakse vastavalt kehtivatele õigusaktidele, tagades isikuandmete kaitse ja konfidentsiaalsuse.

8.7 Väikerühm

Väikerühmas toetatakse lapsi, kes vajavad oma arengulistest iseärasustest tulenevalt väiksema laste arvuga ja individuaalsemat lähenemist võimaldavat õpi- ja kasvukeskkonda. Väikerühma koosseisu ja õppe- ning kasvatustegevuse korraldamisel arvestatakse laste individuaalseid vajadusi, arengutaset ja toe vajadust. Väikerühmas rakendatakse vajadusel diferentseeritud ja individualiseeritud tegevusi ning kaasatakse lapse arengut toetavad tugispetsialistid.

Lapse väikerühma suunamine toimub Rajaleidja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ning lapsevanema avalduse alusel.

9. DIGITEHNOLOOGIA

Lasteaed lähtub digitehnoloogiat rikastatud õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel alushariduse riiklikust õppekavast ning lapse tervikliku arengu toetamise põhimõtetest. Digitehnoloogia kasutamine lasteaias on eesmärgipärane, eakohane ja mänguline ning toetab lapse õppimist ja loovust, suhtlemis- ja probleemilahendusoskuse ning digipädevuse kujunemist.

Digitehnoloogia on õppe- ja kasvatustegevuse toetav vahend. Digivahendeid kasutatakse tasakaalus vahetu mängu, liikumise, suhtlemise, loovtegevuste ja õuesõppega. Õppetegevuste kavandamisel arvestatakse laste vanust, arengutaset, huve ja individuaalseid vajadusi.

Digivahendid toetavad laste aktiivset osalemist, avastamist, koostööd ja eneseväljendust ning aitavad õppimist nähtavaks teha.

9.1 Digitehnoloogia lõimitud õppe- ja kasvatustegevuses

Digitehnoloogia kasutamine toimub lõimitult kõikides õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades. Keele ja kõne valdkonnas kasutatakse digivahendeid lugude loomiseks, kuulamisoskuse arendamiseks ja eneseväljenduse toetamiseks. Matemaatika valdkonnas toetavad digivahendid loendamist, järjestamist, võrdlemist, mõõtmist, mustrite loomist, probleemilahendust ning loogilise ja ruumilise mõtlemise arengut. Mina ja keskkond valdkonnas kasutatakse digitehnoloogiat uurimis- ja avastustegevustes ning ümbritseva keskkonna märkamisel. Kunsti-, muusika- ja liikumistegevustes toetavad digivahendid loovust, koostööd ja aktiivset õppimist.

Digitehnoloogiaga rikastatud õppe- ja kasvatustegevustes rakendatakse MATIK-lähenemist, mille kaudu lõimitakse matemaatika, teadus, tehnoloogia, inseneeria ja kunst mänguliste ning uurimuslike tegevustega. MATIK-lähenemine toetab laste uudishimu, loovat mõtlemist, koostööoskust ja probleemilahenduoskuse arengut. Robootika, digimängud ja erinevad tehnoloogilised vahendid aitavad kujundada lapse loogilist mõtlemist, järjekindlust ning oskust katsetada ja leida erinevaid lahendusi.

9.2 Õpetaja roll, tehisintellekt ja digiturvalisus

Õpetaja roll on kavandada ja suunata digivahendite kasutamist viisil, mis toetab lapse arengut ja õppimist. Õpetaja valib eakohased ja arengut toetavad digivahendid ning juhendab lapsi neid turvaliselt, eesmärgipäraselt ja vastutustundlikult kasutama. Lasteaias kujundatakse lastes teadlikku suhtumist digitehnoloogiasse, õpetatakse hoidma enda ja teiste privaatsust ning mõistma turvalise käitumise põhimõtteid digikeskkonnas. Samuti suunatakse lapsi kasutama digivahendeid heaperemehelikult ja keskkonnateadlikult.

Tehisintellekti käsitletakse õppimist ja õpetamist toetava vahendina. Tehisintellekti rakendusi kasutatakse õpetaja juhendamisel ning viisil, mis toetab lapse loovust, mõtlemist ja õppimist. Tehisintellekt ei asenda õpetaja ega kaaslastega suhtlemist ning õpetaja hindab alati kasutatava sisu sobivust ja eakohasust.

9.3 Koostöö perega ja dokumenteerimine

Digitehnoloogia toetab koostööd lasteaia ja pere vahel ning lapse arengu dokumenteerimist. Lapse arengu jälgimine, tagasiside andmine ja info vahetamine toimub e-keskkonnas ELIIS. Õppe- ja kasvatustegevuste dokumenteerimisel kasutatakse vajadusel fotosid, videosid, helisalvestusi ja lapse digitaalseid töid, et toetada lapse arengut, refleksiooni ja õppimise nähtavaks tegemist. Kõigi digitaalsete materjalide loomisel, säilitamisel ja jagamisel lähtutakse andmekaitse, konfidentsiaalsuse ja lapse heaolu põhimõtetest.

10. KOOSTÖÖ LASTEVANEMATEGA

Koostöö lapsevanematega põhineb vastastikusel lugupidamisel, mõistmisel, viisakal suhtlemisel ja usaldusel. Hea koostöö loob lapsele paremad võimalused lasteaia kohanemiseks ning toetab tema heaolu ja turvatunde kujunemist. Lasteaed toetab perekonda lapse kasvatamisel ja õpetamisel ning õpetajatel ja vanematel on ühine eesmärk – arendada iga last tema individuaalseid võimeid arvestades ning toetada lapse mitmekülgset arengut. Koduse kasvatuse ja lasteaia kasvatustegevuse põhimõtted ning võimalikud kitsaskohad peaksid olema mõlemale osapoolle teadvustatud ning ühtemoodi mõistetud.

Lasteaiaõpetaja on lapsevanemale tööajal kättesaadav ning jagab vajadusel erialaseid teadmisi ja nõuandeid. Koostöös arvestatakse lapsevanema tähelepanekute ja ettepanekutega lapse huvides. Õpetaja edastab lapsevanemale infot suuliselt või läbi ELIISi keskkonna rühmapäeviku tagasiside kasti lapse käitumise, arengu ja tervise kohta ning teeb ettepanekuid ühisteks tegevusteks jooksvalt õppeaasta jooksul. Õppeaasta alguses tutvustatakse rühma koosolekul tegevusplaane, traditsioone, rühmareegleid ja töökorralduse põhimõtteid.

Koostöö lapsevanematega toimub erinevates vormides, nagu rühmakoosolekud, arenguestlused, individuaalsed vestlused ja nõustamine ning ümarlauad. Lapsevanemaid teavitatakse lasteaia tegevustest kodulehe, infomaterjalide ja rühmade infostendide kaudu. Vanemaid kaasatakse näituste, ühisürituste, talgute ja hoolekogu töö kaudu lasteaia igapäevaellu ning arendustegevustesse.

11. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Õppekavatöö on pidev protsess, muutumine ja edasiliikumine. Õppekava uuendades ja täiendades lähtutakse sisehindamise tulemustest, kus kajastub, kuidas soodustab õppekava ning sellest lähtuv õppe- ja kasvatustegevus laste arengut, mängu ja õppimist.

Õppekava uuendamist võivad tingida muutused asutuses, vallas, lasteasutuses, riiklikus õppekavas, lasteaeda puudutavates seadusandlustes. Ettepanekuid õppekava muutmiseks võivad teha lapsevanemad, hoolekogu, lasteaia personal.

Õppekava vaadatakse üle ja analüüsitakse üks kord õppeaastas. Õppekava uuendamise aluseks on pedagoogilise nõukogu otsused. Muudatused arutab läbi pedagoogiline nõukogu ja esitab kinnitamiseks lasteaia direktorile.

ÜLDOSKUSTE JA VALDKONDADE EELDATAVAD TULEMUSED VANUSETI

MÄNGUOSKUSED

Mäng on eelkoolialise lapse põhitegevus ning peamine õppimise, suhtlemise ja eneseväljenduse viis. Mängu kaudu laps uurib ja mõtestab ümbritsevat maailma, arendab loovust ja kujutlusvõimet ning kujundab sotsiaalseid ja koostööoskusi. Mäng toetab lapse kognitiivset, sotsiaalset, emotsionaalset ja füüsilist arengut ning loob aluse eneseregulatsiooni ja probleemilahenduseoskuse kujunemisele.

Mäng toimub turvalises ja toetavas keskkonnas, kus laps saab tegutseda aktiivselt, teha valikuid ning kogeda eduelamust. Mänguoskuste areng toetab üldoskuste kujunemist ning kõigi õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade eesmärkide saavutamist.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-3-aastane laps:

- Mängib lihtsaid mänge üksi ja koos täiskasvanuga
- Kasutab erinevaid mänguasju ja materjale
- Matkib täiskasvanute tegevusi (nt kodu- ja igapäevategevused)
- Mängib lühiajaliselt koos teise lapsega
- Õpib mängu lõpetama ja mänguasju kokkulepitud viisil ära panema täiskasvanu juhendamisel
- Õpib arvestama kaaslastega täiskasvanu toel
- Kasutab digivahendit koos täiskasvanuga mängulises tegevuses
- Jälgib digiseadme või roboti lihtsat toimimist ja reageerib sellele
- Tunneb rõõmu digivahendiga avastamisest

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Valib iseseisvalt mänge ja mänguvahendeid
- Leiab endale mängukaaslase
- Kasutab mängus erinevaid esemeid ja materjale, sh asendusvahendeid
- Peab kinni lihtsatest mängureeglitest
- Rakendab igapäevaelus õpitud teadmisi ja kogemusi oma mängudes

- Alustab ja arendab lihtsat rollimängu
- Kasutab digivahendit loovmängu osana (nt pildistab, kuulab, vaatleb)
- Annab robotile lihtsa üheastmelise juhise täiskasvanu toel

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Mängib koos teistega ja järgib kokkulepitud reegleid
- Kasutab mängus sobivaid suhtlusviise ja arvestab kaaslastega
- Täidab erinevaid rolle ja kasutab rollisuhtlust
- Püüab alustatud mängu lõpuni viia
- Lahendab lihtsamaid konflikte mängus
- Kasutab teadmisi ja kogemusi loovalt mängudes
- Loob lihtsa digiloomingu (nt joonistus, foto, helisalvestus)
- Kasutab robotilist vahendit mängulises probleemilahenduses

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Mängib koostöös teistega ja arvestab kaaslastega
- Järgib mängureegleid ja kokkuleppeid
- Väljendab mängus oma mõtteid ja põhjendab oma valikuid
- Annab lihtsat tagasisidet oma ja kaaslaste tegevusele mängus
- Laiendab ja rikastab mängu (nt uued ideed, omavalmistatud vahendid)
- Mängib loovalt ja mitmekesiselt
- Loob digivahendiga lihtsa jutukese, animatsiooni või pildiseeria
- Rakendab robotilist vahendit eesmärgipäraselt ühise mängu rikastamiseks

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Algatab ja arendab erinevaid mänge
- Kasutab mängus loovalt oma teadmisi ja kogemusi
- Täidab erinevaid rolle ja loob keerukamaid mängusituatsioone
- Järgib reegleid ning selgitab neid teistele
- Lahendab mängus tekkivaid probleeme ja jõuab kokkulepetele
- Tunneb rõõmu mängust, oskab nii võita kui ka kaotada
- Suudab keskenduda valitud mängule ja viia selle kokkulepitud lõpuni
- Loob tervikliku digiteose (nt digitaalne jutustus, animatsioon, esitus)

- Valib eesmärgist lähtuvalt sobiva digivahendi mängu või ülesande lahendamiseks

SOTSIAALSED OSKUSED

Sotsiaalsed oskused kujunevad igapäevastes suhtlus- ja mänguolukordades ning on aluseks lapse toimetulekule rühmas ja hilisemale koolivalmidusele. Need hõlmavad suhtlemist, koostööd, empaatiat, kokkulepete järgimist ning oma käitumise reguleerimist erinevates olukordades.

Laps õpib mõistma iseennast ja teisi, arvestama erinevustega ning kohandama oma käitumist vastavalt olukorrale. Sotsiaalsete oskuste areng toetab lapse võimet tegutseda rühmas ning osaleda ühistes tegevustes.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-3-aastane laps:

- Osaleb ühistes tegevustes täiskasvanu toel
- Mängib lühiajaliselt teiste laste kõrval või koos nendega
- Väljendab oma soove ja emotsioone
- Järgib lihtsaid kokkuleppeid täiskasvanu suunamisel
- Kasutab lihtsaid viisakusväljendeid
- Näitab huvi teiste laste vastu
- Kasutab digiseadet koos täiskasvanuga ja õpib ootama oma korda
- Osaleb lihtsate digikasutuse reeglite kujundamises täiskasvanu toel

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Suhtleb eakaaslaste ja tuttavate täiskasvanutega
- Väljendab oma mõtteid ja soove sõnaliselt
- Osaleb ühismängudes ja -tegevustes
- Märkab täiskasvanu suunamisel teiste tundeid
- Järgib rühma lihtsaid kokkuleppeid
- Õpib jagama ja abi küsima täiskasvanu toel
- Kasutab digivahendeid koostöös kaaslasega
- Järgib kokkulepitud digikasutuse reegleid

- Teab, et isiklikku infot (nimi, pilt) ei jagata võõrastele

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Suhtleb iseseisvamalt ja teeb koostööd väiksemas rühmas
- Märkab teiste tundeid ja püüab lojutada või aidata
- Järgib kokkuleppeid ja püüab neid meeles pidada
- Lahendab lihtsamaid erimeelsusi kõne abil
- Oskab olla nii algataja kui ka järgija ühistegevustes
- Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad
- Käitub digikeskkonnas viisakalt (ei sega, ei kustuta teiste tööd)
- Töötab digivahendiga koostöös ja arvestab kaaslastega

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Mängib ja tegutseb koos teistega iseseisvalt
- Kooskõlastab oma tegevust kaaslastega ühise eesmärgi nimel
- Arvestab teiste tunnete ja vajadustega grupitegevustes
- Järgib rühma reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme
- Selgitab lihtsamalt oma käitumist ja selle tagajärgi
- Püüab uudsetes olukordades toime tulla, vajadusel abi küsides
- Austab enda ja teiste loodud digisisu (ei kustuta ega muuda loata)
- Järgib kokkulepitud digikäitumise põhimõtteid

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Suhtleb julgelt ning loob ja hoiab sõprussuhteid
- Oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd
- Osaleb ühiste kokkulepete loomisel ja järgib neid
- Mõistab sobiva ja ebasobiva käitumise erinevust ning oma käitumise tagajärgi
- Selgitab oma seisukohti ja kuulab teisi
- Tuleb toime muutunud või uudsetes olukordades, vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides
- Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad ning aktsepteerib erinevusi
- Põhjendab digireeglite vajalikkust
- Mõistab digijälje olemust lihtsal tasemel

- Ei jaga isikuandmeid ega fotosid ilma täiskasvanu loata

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

Tunnetus- ja õpioskused kujunevad lapse aktiivse tegutsemise, mängu ja igapäevaste tegevuste kaudu. Laps arendab taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist ja probleemilahenduse oskust ning õpib looma seoseid, võrdlema ja üldistama.

Õpioskused väljenduvad lapse suutlikkuses keskenduda, järgida juhiseid, omandada uut teavet ning kasutada õpitut sihipäraselt. Need oskused toetavad lapse iseseisvuse, õppimisvalmiduse ja eneseregulatsiooni kujunemist.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-3-aastane laps:

- Saab aru lihtsatest juhistest ja täidab neid
- Tunneb ära tuttavaid esemeid ja liigitab neid lihtsate tunnuste järgi
- Märkab sarnasusi ja erinevusi
- Tegutseb koos täiskasvanuga ja püüab alustatud tegevuse lõpuni viia
- Kasutab õpitut sarnastes olukordades
- Õpib kordamise ja jäljendamise kaudu
- Tunneb huvi ümbritseva vastu
- Märkab ja nimetab digivahendeid oma keskkonnas
- Mõistab lihtsat põhjuse-tagajärje seost digitegevuses, kus vajutus toob kaasa heli, pildi või liikumise
- Keskendub lühiajaliselt juhendatud digitegevusele

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Tegutseb üha iseseisvamalt
- Järgib lihtsaid reegleid
- Keskendub huvipakkuvale tegevusele lühiajaliselt
- Märkab ja võrdleb esemete tunnuseid (värv, kuju, suurus)
- Kasutab õpitut erinevates olukordades
- Mõtleb kaasa mängudes ja tegevustes

- Tunneb huvi uurimise ja avastamise vastu
- Osaleb juhendamisel lihtsas infootsingus digivahendis
- Selgitab, mida ta ekraanil nägi või koges
- Loob digiseadmest lihtsa kujundi või pildi

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Keskendub tegevusele pikema aja vältel
- Tegutseb iseseisvalt ja koos teistega
- Katsetab, uurib ja leiab erinevaid lahendusi
- Väljendab oma mõtteid ja teadmisi
- Planeerib lihtsamaid tegevusi
- Algatab tegevusi ja püüab need lõpuni viia
- Valib koos täiskasvanuga sobivaid otsisõnu digivahendis otsimiseks
- Täiendab ja muudab oma digiloomingut
- Mõistab lihtsa algoritmi põhimõtet (tegevuste järjekord)

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Planeerib oma tegevusi ja seab lihtsaid eesmärgid
- Keskendub tegevusele pikemalt (kuni ~30 min)
- Tegutseb sihipäraselt ja viib alustatud tegevuse lõpuni
- Mõistab lihtsamaid põhjus-tagajärg seoseid
- Järgib reegleid ja oskab neid selgitada
- Kasutab erinevaid lahendusviise ja oskab vajadusel abi küsida
- Hindab juhendamisel digisisu tõepärasust (mis on päris, mis väljamõeldud)
- Lahendab lihtsamaid tehnilisi probleeme juhendamisel
- Planeerib robotilise vahendi liikumise mitmeastmelisena

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Mõtleb, arutleb ja loob seoseid (hulk, põhjus, tagajärg)
- Mõistab kuuldut ja väljendab oma mõtteid
- Planeerib ja korraldab oma tegevusi
- Tegutseb ka uutes olukordades juhise järgi
- Õpib sihipäraselt: uurib, küsib, katsetab
- Rühmitab ja võrdleb esemeid erinevate tunnuste alusel

- Kasutab erinevaid õppimisviise (nt kordamine, meenutamine, küsimine)
- Otsib infot iseseisvamalt digivahendist ning kasutab juhendamisel erinevaid digiallikaid
- Hindab digisisu usaldusväärsust lihtsate tunnuste alusel
- Koostab lihtsa algoritmi ja testib selle toimimist

ENESEREGULATSIOONI OSKUSED

Eneseregulatsiooni oskused hõlmavad lapse võimet juhtida oma emotsioone, käitumist ja tähelepanu erinevates olukordades. Need kujunevad järk-järgult igapäevase tegevuse, suhtlemise ja mängu kaudu.

Laps õpib oma tundeid märkama ja väljendama, järgima kokkuleppeid, keskenduma tegevusele ning viima alustatud tegevused lõpule. Eneseregulatsiooni areng toetab lapse iseseisvust, õppimisvõimet ja sotsiaalset toimetulekut ning loob aluse sujuvaks üleminekuks kooli.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-3-aastane laps:

- Jäljendab täiskasvanu tegevusi ja osaleb igapäevatoimingutes
- Tegutseb osaliselt iseseisvalt (söömine, riietumine, tualeti kasutamine)
- Väljendab oma emotsioone peamiselt käitumise ja lihtsate sõnade kaudu
- Vajab eneseregulatsioonis täiskasvanu suunamist ja abi
- Lõpetab digitegevuse täiskasvanu suunamisel
- Õpib digiseadet hoidma ja sellega ettevaatlikult ümber käima

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Saab hakkama lihtsamate igapäevatoimingutega
- Teab oma nime ja vanust
- Väljendab lihtsamaid emotsioone sõnaliselt
- Järgib lihtsamaid juhiseid ja keskendub lühiajaliselt tegevusele
- Osaleb täiskasvanu toel rahunemist soodustavates tegevustes
- Lõpetab digitegevuse kokkulepitud ajal

- Pöördub abi saamiseks täiskasvanu poole tehnilise või turvalisusega seotud mure korral

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Tegutseb iseseisvamalt ja palub vajadusel abi
- Kirjeldab oma emotsioone ja õpib neid sobival viisil väljendama
- Mõistab lihtsamate tegude tagajärgi
- Püüab alustatud tegevuse lõpule viia
- Hoiab oma töökoha ja vahendid korras
- Teadvustab ekraaniaja tasakaalu ja vajab selles täiskasvanu suunamist
- Kasutab digiseadet eesmärgipäraselt (mitte juhuslikult)

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Tegutseb eesmärgipäraselt nii iseseisvalt kui grupis
- Suudab keskenduda ja pingutada ülesannete täitmisel
- Tuleb toime lihtsamate pettumuste ja kaotustega
- Järgib kokkulepitud käitumisreegleid erinevates olukordades
- Oskab kasutada lihtsamaid rahunemisviise
- Selgitab lihtsamaid digiohte (nt võõras, reklaam, liiga pikk kasutus)
- Reguleerib juhendamisel oma digitegevuse kestust

Õppe ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Mõistab ja kirjeldab oma emotsioone ning väljendab neid sobival viisil
- Hindab oma tegevust ja oskusi ning arvestab tagasisidega
- Tegutseb iseseisvalt ja vastutustundlikult
- Suudab pingutust nõudva tegevuse kallal sihipäraselt tegutseda
- Järgib tervise- ja ohutuspõhimõtteid
- Tuleb toime muutunud olukordades
- Kasutab digiseadmeid teadlikult ja vastutustundlikult
- Hoolitseb digivahendite eest
- Pöördub ohu või ebameeldiva olukorra korral täiskasvanu poole
- Hindab oma digitegevust ja selle mõju (nt ajakasutus, sisu sobivus)

VALDKOND MINA JA KESKKOND

Valdkond mina ja keskkond toetab lapse terviklikku arengut, aidates tal mõista iseennast, teisi inimesi ning ümbritsevat sotsiaalset, looduslikku, tehis-ja digikeskkonda. Laps kujundab teadmisi, oskusi ja väärtushoiakuid, mis võimaldavad tal erinevates keskkondades teadlikult, turvaliselt ja vastutustundlikult tegutseda.

Varases eas omandatud kogemused loovad aluse positiivse minapildi, kuuluvustunde ning keskkonda hoidva ja hooliva käitumise kujunemisele. Valdkond toetab lapse tunnetus-, suhtlus- ja eneseregulatsioonioskuste arengut ning aitab tal mõista iseennast kui kogukonna, kultuuri ja looduse osa.

Õppimine toimub mängu, uurimise, vaatluse ja igapäevaste tegevuste kaudu ning on loomulikult lõimitud teiste õppevaldkondadega.

Valdkond hõlmab eneseteadvust ja minapilti, perekonda, kogukonda ja kultuuri, sotsiaalseid suhteid ja väärtusi, loodust ja ajatsükleid, tehiskeskkonda ja tehnoloogiat (sh digikeskkonda), keskkonnahoidu ja säästvat käitumist ning turvalist käitumist ja ohutust.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1.5-3-aastane laps:

- Teab oma nime ja tunneb pereliikmeid
- Tunneb tuttavaid ruume ja esemeid kodus ning lasteaias
- Järgib lihtsaid kokkuleppeid ja täiskasvanu juhiseid
- Märkab teisi lapsi ja alustab lihtsat suhtlust
- Tunneb ja nimetab mõningaid loomi, taimi ja loodusnähtusi
- Eristab lihtsaid vastandmõisteid (nt päev–öö, suur–väike)
- Kasutab mänguasju ja vahendeid sihipäraselt
- Käitub täiskasvanu juhendamisel turvaliselt
- Kasutab digivahendit koos täiskasvanuga
- Mõistab, et digivahendeid kasutatakse juhendatult ja eesmärgipäraselt

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Tutvustab ennast ja räägib oma perest
- Teab, et elab Eestis

- Mõistab kokkulepete vajalikkust
- Tunneb erinevaid ameteid ja nende tähendust
- Tunneb kodu- ja metsloomi ning märkab looduse muutusi
- Tunneb aastaaegu ja lihtsamaid ilmastikunähtusi
- Teab, et loodust tuleb hoida
- Teab lihtsamaid liiklusreegleid
- Osaleb rahvakalendri tähtpäevades
- Järgib digikeskkonna lihtsamaid kokkuleppeid

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Kirjeldab ennast, oma peret ja kodukohta
- Tunneb Eesti riigi sümboleid
- Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad
- Kirjeldab looduse muutusi aastaegade lõikes
- Teab, kuidas loomi ja taimi hoida
- Mõistab jäätmete vähendamise ja säästmise vajalikkust
- Tunneb erinevaid sõidukeid ja nende otstarvet
- Käitub looduses ja avalikus ruumis turvaliselt
- Mõistab, et isikuandmeid ei jagata võõrastele

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemuse 5-6-aastane laps:

- Kirjeldab oma huve ja tugevusi
- Mõistab töö vajalikkust ja teab, et töö eest saadakse tasu
- Teab, et raha kasutatakse kaupade ja teenuste eest tasumiseks
- Tunneb nädalapäevi ja aastaringi
- Kirjeldab looduse muutusi ja lihtsamaid põhjus-tagajärg seoseid
- Mõistab keskkonnahoiu ja jäätmete sorteerimise vajalikkust
- Oskab nimetada ohuolukordi looduses ja tehiskeskkonnas
- Teab hädaabinumbrit 112
- Mõistab isikuandmete ja privaatsuse kaitse olulisust

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemuse 6-7-aastane laps:

- Oskab ennast tutvustada ja kirjeldada oma tugevusi

- Teab oma kodu aadressi ja kodukoha olulisemaid paiku
- Tunneb Eesti riiklikke sümboleid ja kultuuritraditsioone
- Mõistab inimeste erinevusi ja käitub sallivalt
- Selgitab looduse muutusi ajatsüklite lõikes
- Mõistab inimese mõju keskkonnale
- Käitub keskkonda säästvalt
- Oskab kirjeldada ohuolukorras tegutsemist
- Mõistab digikeskkonna privaatsust ja digijälje olemasolu

VALDKOND TERVIS

Valdkond tervis toetab lapse füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu kujunemist. Laps omandab teadmisi, oskusi ja väärtushoiakuid, mis aitavad tal hoida oma tervist, mõista keha vajadusi ning kujundada tervislikke harjumusi. Tervisekasvatus toetab lapse eneseteadvuse, eneseregulatsiooni ja turvatunde arengut.

Õppimine toimub igapäevaste tegevuste, mängu, liikumise ja eeskuju kaudu ning on tihedalt seotud lapse eluliste kogemustega.

Valdkond hõlmab keha ja eneseteadvust, hügieeni ja enesehooldust, tervislikku toitumist, liikumist ja puhkust, vaimset heaolu ja enesehoidu ning ohutust ja esmaabi.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

- Lähtutakse lapse igapäevaelust ja ümbritsevast keskkonnast, pöörates tähelepanu nii vaimsele kui füüsilisele heaolule
- Teemasid käsitletakse läbi mängu, liikumise ja igapäevaste tegevuste
- Lõimitakse teiste valdkondadega
- Toetatakse lapse märkamist, küsimuste esitamist ja arutlemist
- Korraldatakse praktilisi tegevusi (nt liikumine õues, ohutult käitumine)

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1.5-3-aastane laps:

- Oskab täiskasvanu abiga hoolitseda enda eest

- Teab keha põhiosi
- Liigub söömise ja riietumise suunas iseseisvuse poole
- Vajab ja aktsepteerib puhkust
- Väljendab põhilisi tundeid
- Käitub täiskasvanu juhendamisel ohutult

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Teab, miks käsi ja hambaid pestakse
- Nimetab kehaosi
- Sööb iseseisvamalt ja kasutab söögiriistu
- Teab, et liikumine on kasulik
- Oskab väljendada tundeid
- Teab, et haigena tuleb puhata ja abi küsida

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps

- Järgib igapäevaseid hügieeniharjumusi
- Mõistab tervisliku toidu vajalikkust
- Osaleb aktiivselt liikumistegevustes
- Nimetab tervist hoidvaid tegevusi
- Mõistab isiklike piiride vajalikkust

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Hoolitseb iseseisvalt hügieeni eest
- Teab tasakaalustatud toitumise põhimõtteid
- Mõistab puhkuse ja liikumise tasakaalu
- Oskab keelduda ohtlikest või ebameeldivatest tegevustest
- Otsib vajadusel abi täiskasvanult

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Selgitab tervisliku eluviisi põhimõtteid
- Mõistab keha vajadusi (toit, liikumine, puhkus)
- Oskab hinnata lihtsamaid ohuolukordi tervise seisukohast
- Oskab kirjeldada juhtunut ja kutsuda abi
- Julgeb seista enda ja teiste turvalisuse eest

VALDKOND KEEL JA KÕNE

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Lapse keele ja kõne arengut toetatakse kuulamise, kõnelemise ja suhtlemise kaudu igapäeva- ja õpitegevustes, arvestades lapse vanust ja keeleoskuse taset. Keeleõpe toimub loomulikes suhtlussituatsioonides mängu, tegevuste ja täiskasvanu eeskuju kaudu.

Õppetegevuses kasutatakse mitmekesiseid meelelisi, näitlikke ja mängulisi vahendeid. Lapsi suunatakse õpitut kasutama erinevates olukordades ning toetatakse nende suhtlemisoskuse arengut.

Lugemis- ja kirjutamisvalmiduse ning kirjandushuvi kujunemist toetatakse ettelugemise, jutustamise, mänguliste ja loovtegevuste ning mitmekesiste õppevahendite kaudu. Lapse väärtushinnangute ja kultuurilise teadlikkuse kujunemist toetatakse suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1.5-3-aastane laps:

- Ütleb küsimisel oma nime
- Väljendab oma soove ja vajadusi sõnade või 2-3-sõnaliste lihtlausetega abil
- Kasutab igapäevases suhtluses tuttavat sõnavara
- Kasutab kõnes nimisõnade kõrval ka tegusõnu, omadussõnu ja asesõnu
- Saab aru lihtsast jutust ja tuttavast sisust ning vastab lihtsatele küsimustele
- Vaatab koos täiskasvanuga ja iseseisvalt pildiraamatuid
- Osutab ja nimetab piltidel kujutatud esemeid ja tegevusi
- Kordab ja ütleb peast 1-2-realisi luuletusi või rütmisalme
- Reageerib ja kommenteerib täiskasvanu vahendatud digisisu lihtsate sõnade või häälsustega

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Väljendab oma soove, tundeid ja vajadusi ning osaleb dialoogis
- Kuulab teisi ja esitab lihtsaid küsimusi
- Räägib oma kogemustest 2-3 lihtsa lausega
- Jutustab pildi või kogemuse põhjal

- Tunneb huvi raamatute ja ettelugemise vastu ning oskab raamatut käsitseda
- Hääldab enamikku emakeele häälikuid
- Tunneb ära ja seostab õpetaja häälitud sõnu piltidega
- Kordab või ütleb peast 3-4-realise luuletuse või rütmisalmi
- Saab aru, et ekraanilt nähtav ei ole alati päriselus toimuv

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Algatab ja jätkab suhtlust eakaaslaste ja täiskasvanutega
- Saab aru küsimustest ja vastab neile
- Jutustab oma kogemuste põhjal
- Kasutab järjest korrektsemat keelt ja lihtsamaid grammatilisi vorme
- Teab peast luuletusi ja laule
- Nimetab sõna esimest häälikut
- Eristab ja kordab õpetaja häälitud sõnu
- Häälib 2-4 häälikuga sõnu
- Tunneb mõisteid internet, robot ja animatsioon
- Räägib digivahendis nähtust ja kogetust lihtsate selgituste abil

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Kasutab keeleliselt ja grammatiliselt õigeid liht- ja liitlauseid
- Saab aru kuuldu sisust ja reageerib sellele sobivalt
- Jutustab pildi, kogemuse või alguse järgi
- Kasutab piisavat sõnavara suhtlemiseks ja väljendab end arusaadavalt
- Teab peast luuletusi ja laule
- Nimetab vähemalt kaks sõna ühe teemavaldkonna piires
- Häälib 1-2-silbilisi lihtsamaid sõnu
- Nimetab sõna esimest ja viimast häälikut
- Kirjutab oma nime trükitähtedega
- Otsib digivahendist täiskasvanu abiga lihtsat infot ja arutleb selle üle
- Kasutab digiteemadega seotud sõnavara igapäevastes vestlustes

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Hääldeb õigesti kõiki emakeele häälikuid
- Kasutab aktiivselt liitlauseid ja väljendab oma mõtteid selgelt
- Suhtleb erinevates olukordades arvestades kaaslast ja suhtlussituatsiooni
- Mõistab kuuldu sisu ja reageerib sellele sobivalt
- Jutustab pildi, kogemuse või kuuldu põhjal, tuues välja olulise sisu
- Tunneb tähti ja seostab häälikuid tähtedega
- Loeb 1-2-silbilisi sõnu
- Kirjutab 1-2-silbilisi sõnu joonistähtedega
- Teab peast luuletusi ja laule ning esitab neid
- Kirjeldab lihtsate sõnadega mõisteid internet, robot ja tehisintellekt (AI)
- Mõistab, et digikeskkonnas tuleb infot kontrollida ja mitte kõike uskuda

Mitmekeelse lapse toetamine

Mitmekeelse lapse keelelist arengut toetatakse süsteemselt ja lapse individuaalset arengutaset arvestades. Lapsele luuakse võimalused eesti keele kuulamiseks ja kasutamiseks igapäevastes loomulikes suhtlussituatsioonides, toetades samal ajal positiivset hoiakut keele suhtes.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1,5-3-aastane laps:

- Saab aru tuttavatest eestikeelsetest sõnadest ja väljenditest
- Reageerib lihtsatele eestikeelsetele korraldustele täiskasvanu toel
- Kordab üksikuid sõnu ja lühikesi väljendeid
- Osaleb eestikeelsetes laulu-, liisusalmide ja mängutegevustes

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Mõistab lihtsamaid õpitud sõnu ja väljendeid
- Vastab tuttavatel teemadel lihtsatele küsimustele
- Kasutab õpitud sõnu esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks
- Kordab lihtsamaid eestikeelseid luuletusi ja laule

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Kasutab õpitud sõnavara igapäevases suhtluses
- Mõistab lihtsamaid korraldusi ja küsimusi ning reageerib neile sobivalt
- Väljendab end lihtsate lausete abil
- Teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Suhtleb tuttavatel teemadel õpitud sõnavara piires
- Vastab lihtsatele küsimustele iseseisvalt
- Mõistab õppe- ja kasvatustegevuses kasutatavat tuttavat sõnavara
- Tunneb tähti ning häälib lihtsamaid sõnu

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Mõistab igapäevasuhtluses kasutatavat eestikeelset kõnet
- Kasutab õpitud sõnavara ja keelekonstruktsioone oma kõnes
- Loeb lihtsamaid 1–2-silbilisi sõnu
- Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule
- Suhtleb eesti keeles eakohaselt igapäeva- ja õpitegevustes

VALDKOND MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Lapse matemaatilist arengut toetatakse igapäevastes tegevustes, mängudes, vaatlustes ja avastusõppes. Last suunatakse märkama matemaatilisi seoseid ümbritsevas keskkonnas, võrdlema, rühmitama, järjestama ja loendama esemeid ning kasutama matemaatilisi mõisteid oma tegevuse kirjeldamisel.

Õppetegevuses lähtutakse lapse aktiivsest tegutsemisest ja vahetust kogemusest. Lapsele luuakse võimalused uurida hulki, suurusi, kujundeid, mustreid ning ruumi- ja ajasuhteid, kasutades erinevaid meeli, mängulisi tegevusi ja näitlikke vahendeid.

Matemaatilise mõtlemise kujunemist toetatakse probleemide lahendamise, arutlemise, katsetamise ja avastamise kaudu. Lapsi suunatakse märkama seaduspärasusi, tegema võrdlusi ning kasutama matemaatilisi teadmisi erinevates olukordades.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1.5-3-aastane laps:

- Võrdleb kahte eset suuruse järgi
- Teab mõisteid suur ja väike
- Rühmitab esemeid ühe tunnuse alusel täiskasvanu toel
- Loendab kolme piires
- Mõistab mõisteid üks ja palju
- Tunneb ära lihtsamaid kujundeid igapäevaesemete seas
- Märkab päeva ja öö erinevusi
- Kasutab lihtsamaid ruumimõisteid (peal, all)
- Jälgib roboti või muu digivahendi liikumist
- Märkab põhjus-tagajärg seoseid digivahendi kasutamisel

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Rühmitab esemeid ühe tunnuse järgi
- Otsustab, kas ese kuulub moodustatud hulka
- Võrdleb hulki kasutades mõisteid rohkem, vähem ja võrdselt
- Loendab viie piires ning tunneb arvude rida viieni
- Võrdleb esemeid suuruse, pikkuse ja laiuse järgi
- Eristab ringi, kolmnurka ja nelinurka ning leiab neid ümbritsevast keskkonnast
- Jätkab lihtsat mustrit õpetaja eeskujul
- Kasutab mõisteid täna, homme ja eile
- Kasutab lihtsamaid ruumimõisteid (peal, all, ees, taga)
- Järgib samm-sammulist juhist digivahendi või roboti kasutamisel

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Rühmitab esemeid kahe tunnuse järgi
- Võrdleb hulki ning otsustab, mida on rohkem, vähem või võrdselt
- Loendab kuue piires ja tunneb arvude rida
- Saab aru, et esemete lisamisel hulk suureneb ja äravõtmisel väheneb

- Võrdleb ja järjestab esemeid suuruse, pikkuse ja kõrguse järgi
- Tunneb ringi, kolmnurka, ruutu ja ristkülikut
- Loob ja jätkab lihtsamaid mustreid
- Nimetab ööpäeva osi õiges järjestuses
- Kasutab ruumimõisteid oma tegevuse kirjeldamisel
- Juhendab robotit või kasutab digivahendit lihtsa ülesande lahendamiseks

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Rühmitab esemeid ning nimetab nende ühiseid tunnuseid
- Moodustab ja võrdleb hulki
- Loendab kümne piires ning seostab arvu ja hulga
- Tunneb ja kirjutab numbreid näidise järgi
- Paneb kokku hulki ning lahutab neist esemeid praktilistes tegevustes
- Järjestab kuni viis eset suurustunnuse järgi
- Mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga
- Tunneb ringi, kolmnurka, ruutu ja ristkülikut ning kirjeldab nende tunnuseid
- Loob ja jätkab mustreid ning selgitab nende seaduspärasust
- Kasutab mõisteid eile, täna, homme ning teab nädalapäevade järjestust
- Eristab paremat ja vasakut poolt
- Kasutab digivahendeid matemaatiliste ülesannete lahendamisel õpetaja juhendamisel
- Juhib robotit pildilise algoritmi või lihtsa tegevusplaani järgi

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Rühmitab ja võrdleb esemeid tunnuste alusel ning kasutab mõisteid rohkem, vähem ja võrdselt
- Loendab 12 piires, tunneb arvude järjestust ning numbrimärke
- Liidab ja lahutab viie piires praktilistes olukordades
- Koostab lihtsaid matemaatilisi jutukesti
- Järjestab esemeid suuruse järgi ning kasutab lihtsaid mõõtmisviise
- Tunneb enamkasutatavaid raha- ja mõõtühikuid
- Tunneb ja kirjeldab ringi, kolmnurka, nelinurka, kera ja kuupi
- Märkab, jätkab ja loob mustreid ning rütme
- Orienteerub ajas ja ruumis ning kasutab vastavaid mõisteid

- Tunneb kellaaega täistundides
- Nimetab nädalapäevi, kuid ja aastaaegu õiges järjestuses
- Teab oma sünnikuud ja sünnipäeva
- Kasutab digivahendeid matemaatiliste teadmiste kinnistamiseks ja probleemide lahendamiseks
- Rakendab loogilist mõtlemist robotika- ja programmeerimistegevustes

VALDKOND KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Lapsele luuakse võimalused kogeda rõõmu, rahulolu ja elamusi ning väljendada oma mõtteid, tundeid, kogemusi ja kujutluspilet loovalt ning visuaalselt. Toetatakse lapse loovat eneseväljendust, katsetamist, uurimist ning isikupäraste lahenduste leidmist.

Laps tutvub erinevate kunstimaterjalide, töövahendite ja -tehnikatega, nende omadustega ning õpib neid eesmärgipäraselt ja loovalt kasutama, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega. Lapsele pakutakse võimalusi kogeda kunsti, visuaalset kultuuri, kultuuripärandit ning kaasaegseid kunstivorme.

Kunstitegevused seostatakse mängu, vaatluste, vestluste ja igapäevategevustega ning suunatakse last kasutama erinevaid meeli ja aistinguid ümbritseva maailma märkamiseks, mõtestamiseks ja kujutamiseks.

Õppe- ja kasvatustegevuses väärtustatakse loomisprotsessi, lapse isikupäraseid ideid ja valikuid ning pakutakse võimalusi kasutada kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel ning digivahendeid loovaks eneseväljenduseks.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1.5-3-aastane laps:

- Leiab ümbritsevast juhendamise toel sinist, kollast, punast ja rohelist värvi esemeid
- Hoiab käes pintslit, pliiatsit ja rasvakriiti
- Kaunistab esemeid täppide ja joontega
- Õpetajat jäljendades muljub, näpistab, rullib ja veeretab voolimismaterjale

- Teeb sõrme või pulgaga pehmesse materjali jäljendeid
- Tekitab iseseisvalt jämeda joonistusmaterjaliga erinevaid jälgi
- Tõmbab pintsliga erineva suunaga jooni, teeb täppe ja katab pindu püsides paberi piires
- Trükib näpuvärvidega sõrmede ja kogu käega
- Vajutab jäljendeid, kattes templi iseseisvalt värviga
- Rebib paberit
- Vaatab pilte, näidistoid ja raamatuillustratsioone ning vastab küsimustele nende kohta
- Vajutab juhendamisel digiseadme nuppu ja teeb ühe foto
- Vaatab koos täiskasvanuga fotosid, pilte ja lühivideoid
- Osaleb täiskasvanu juhendamisel digitaalse kunstitöö või foto loomisel

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Väljendab oma tundeid ja mõtteid joonistades, maalides, voolides ja meisterdades
- Kasutab erinevaid töövahendeid ja materjale loovalt ning eakohaselt
- Tunneb ja kasutab põhivärve ning lisaks valget, musta ja pruuni värvi, segab ja katsetab värve oma töödes
- Loob mustreid ja lihtsaid kujundeid ning joonistab ja maalib erinevaid jooni ja vorme
- Oskab voolida ja vormida, veeretades kera, vajutades selle lamedaks ning ühendades ja kaunistades vorme
- Kasutab joonistamisel eri viise ja suundi
- Rebib, liimib ja laob kujundeid, luues isikupäraseid kompositsioone
- Jutustab oma töödest ja mõtetest, kasutades küsimuste toel lihtsat sõnavara
- Hindab ja väärtustab enda ja kaaslaste loomingut
- Tunneb rõõmu loomisest, katsetamisest ja oma mõtete väljendamisest kunsti kaudu
- Oskab jagada töövahendeid ja tegutseda koos teistega
- Teeb juhendamisel fotosid ja lühivideoid
- Kasutab juhendamisel digivahendeid oma loomingut jäädvustamiseks ja vaatlemiseks

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Tunneb ja kasutab kõiki värve, sealhulgas roosat, halli, oranži ja lillat
- Hoiab õigesti käes pliiatsit, pintsli ja kääre
- Oskab ise valida sobivaid värve ning loputab vajadusel pintsli

- Värvib esemeid kontuure ületamata
- Oskab voolimisel pöidlaga süvendit vajutada
- Ühendab voolitud ümaraid ja piklikke detaile omavahel
- Oskab lisada kujutatud esemetele iseloomulikke detaile
- Lõikab kääridega mööda sirgjoont
- Rebib ja lõikab paberist ribasid ja kujundeid ning kleebib neid
- Voldib paberi pooleks
- Kujundab mustririba ja kaunistab kaarte
- Jutustab küsimuste toel, mida ta oma töös kujutas ja mis materjali kasutas
- Loob juhendamisel pildiseeria või lihtsa animatsiooni
- Pildistab ja salvestab oma loomingut digiseadmega
- Kasutab digivahendeid oma kunstiliste ideede väljendamiseks

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ning kasutab kujutlusvõimet
- Oskab joonistada ja värvida värvipliatsite, rasvakriitide ja guaššvärvidega
- Kasutab joonistusvahendeid ja pintslit liigse surveta
- Võrdleb värvuste erinevaid tumedusastmeid ja oskab neid ise segada
- Kujutab natuuri järgi esemeid, andes edasi nende vormi ja suurusvahekordi
- Kujutab inimest tegevuses ning linde ja loomi erinevates asendites
- Koostab pintsliga mustreid
- Rebib paberist väikesi tükikesi, ribasid ja ümmargusi vorme
- Hoiab kääre õigesti käes ning lõikab mööda sirg- ja ümarjoont
- Voldib paberist lihtsamaid esemeid
- Oskab kasutada kunstitööde loomisel taaskasutatavaid ja looduslikke materjale
- Oskab kirjeldada oma tööd ja avaldada arvamust teiste tööde kohta, suhtudes kaaslaste töödesse heasoovlikult
- Loob iseseisvalt fotosid, helisalvestisi või lihtsamaid animatsioone
- Kasutab digivahendeid loovaks eneseväljenduseks ja oma tööde dokumenteerimiseks
- Muudab ja täiendab oma digiloomingut
- Kirjeldab ja esitleb oma digiloomingut

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Loob esemeid voolides ja meisterdades, kasutades erinevaid tehnikaid ja materjale
- Valib materjalide ühendamiseks sobivad võtted
- Kujundab ja kaunistab oma töid lähtudes oma ideest ja töö eesmärgist
- Valmistab lihtsa eseme või mänguasja ning oskab selgitada selle otstarvet
- Kasutab töövahendeid ohutult ja sihipäraselt
- Leiab ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab neid vabalt valitud ja isikupärasel viisil
- Kasutab joonistamisel erinevaid vahendeid, arvestades nende omadusi
- Varieerib joont ning katab pindu teadlikult
- Kujutab inimesi erinevates tegevustes ja asendites
- Kasutab maalimisel eri jämedusega pintsleid ning erinevaid pintslivõtteid
- Segab värve uute toonide saamiseks
- Hoiab töövahendeid ja -pinda korras ning väldib värvide määrdumist
- Väljendab värvi abil meeleolusid, tundeid ja kujutlusvõimet
- Vaatleb kunstiteoseid, raamatuillustratsioone, fotosid, skulptuure ja digitaalset sisu ning kirjeldab nähtut
- Esitleb oma kunstitöid, räägib tehtust ning kuulab ja arutleb kaaslaste tööde üle
- Oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd
- Osaleb ühistes kunstitegevustes ning kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel
- Kasutab digivahendeid kunsti loomingus
- Loob digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video või animatsioon)
- Täiendab ja esitleb oma digiloomingut
- Teab, et tema ise on oma loomingu autor
- Teab, et teiste pildistamiseks või filmimiseks tuleb luba küsida
- Kasutab digivahendeid vastutustundlikult ja turvaliselt loomingulises tegevuses

VALDKOND LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Liikumine on lapse loomulik tegevus ja mängu oluline osa, mis toetab lapse terviklikku

arengut ning füüsilist, vaimset, emotsionaalset ja sotsiaalset heaolu.

Õppimine toimub aktiivse tegutsemise kaudu. Lapsele võimaldatakse igapäevast liikumist nii toas kui õues ning erinevates keskkondades ja aastaaegadel. Tegevused lähtuvad lapse vanusest, arengutasemest, huvidest ja individuaalsetest vajadustest.

Liikumisoskusi arendatakse mitmekesiste liikumisviiside, mängude ja vahendite abil. Toetatakse lapse kehatunnetust, koordineerimist, loovust, omaalgatust ja liikumisrõõmu.

Oluline on ohutus- ja mängureeglite järgimine, koostööoskuse kujundamine ning kaaslastega arvestamine. Liikumistegevused on lõimitud teiste õppe- ja kasvatustegevuse valdkondadega ning toetavad tervislike eluviiside kujunemist.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1.5-3-aastane laps:

- Liigub meelsasti erinevates tegevustes
- Kõnnib, jookseb ja muudab liikumissuunda
- Ronib, roomab ja ületab lihtsamaid takistusi
- Hüppab kahe jalaga
- Veeretab ja viskab palli
- Osaleb lihtsates liikumismängudes
- Matkib õpetaja ja kaaslaste liigutusi
- Reageerib lihtsatele liikumisjuhiste
- Harjub järgima lihtsamaid ohutusreegleid

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Liigub vabalt ja enesekindlamalt
- Säilitab tasakaalu lihtsates tegevustes
- Hüppab ja hüpleb erineval viisil
- Ronib ja roomab erinevates olukordades
- Viskab, püüab ja veeretab palli
- Osaleb liikumis- ja koostöömängudes
- Teeb lihtsaid rütmilisi liikumisi

- Kasutab erinevaid vahendeid sihipärasemalt
- Järgib lihtsamaid mängu- ja ohutusreegleid

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Sooritab põhiliikumisi koordineeritult
- Säilitab tasakaalu paigal ja liikumisel
- Kombineerib erinevaid liikumisosi
- Viskab ja püüab palli täpsemalt
- Liigub muusika ja rütmi järgi
- Kasutab erinevaid liikumisvahendeid
- Osaleb sportlike elementidega mängudes
- Tegutseb koos kaaslastega ja arvestab teistega
- Tunneb rõõmu aktiivsest liikumisest

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Kasutab põhiliikumisi oskuslikult erinevates tegevustes
- Liigub rütmiliselt ja muudab tempot
- Säilitab tasakaalu keerukamates tegevustes
- Kasutab vahendeid eesmärgipäraselt ja turvaliselt
- Osaleb liikumis- ja sportmängudes
- Järgib kokkulepituid reegleid
- Väljendab ennast loovalt liikumise kaudu
- Märkab liikumise mõju enesetundele ja tervisele
- Kasutab juhendamisel digivahendeid liikumise loovaks toetamiseks (nt muusika, videod, lihtne salvestamine)
- Reageerib rütmimuutustele ja kohandab liikumist vastavalt

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Liigub sihipäraselt, koordineeritult ja enesekindlalt
- Kasutab põhiliikumisi sujuvalt erinevates tegevustes

- Sooritab osavust, tasakaalu, painduvust, jõudu ja vastupidavust arendavaid harjutusi
- Kasutab erinevaid liikumisvahendeid oskuslikult
- Osaleb aktiivselt liikumis- ja sportlike elementidega mängudes
- Järgib ohutus- ja mängureegleid
- Suudab keskenduda ja tegevuse lõpule viia
- Väärtustab liikumist ja aktiivset eluviisi
- Oskab nimetada erinevaid liikumisvõimalusi ja spordialasid
- Kasutab digivahendeid liikumistegevuse osana (nt rütmitantsud, juhendvideod, GPS-liikumismängud täiskasvanu juhendamisel)
- Järgib digivahendite kasutamisel ohutusreegleid ja õiget kehaasendit

VALDKOND MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted

Muusika toetab lapse terviklikku arengut, arendades kuulamisoskust, rütmitaju, loovust, eneseväljendust ja koostööoskust.

Õppimine toimub mänguliste tegevuste kaudu, kus laps laulab, kuulab muusikat, liigub ja mängib pille. Tegevused lähtuvad lapse vanusest, arengutasemest, huvidest ja individuaalsetest vajadustest.

Lapse muusikalist arengut toetatakse järjepidevalt, pakkudes võimalusi musitseerimiseks, loovaks eneseväljenduseks ja eduelamuste kogemiseks. Oluline on nii individuaalne kui ka ühine musitseerimine.

Muusikategevustes tutvustatakse Eesti pärimusmuusikat ning võimaldatakse lapsel kogeda muusikat kuulaja, esitaja ja loojana. Muusikaõpe on lõimitud teiste õppe- ja kasvatustegevuse valdkondadega ning kasutatakse eakohaseid digivahendeid õpitegevuse rikastamiseks.

OODATAVAD TULEMUSED

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 1.5-3-aastane laps:

- Tunneb rõõmu muusikast ja reageerib sellele liikumise, hääliitsuste või liigutustega
- Kuulab lühikesi muusikapalu ja reageerib neile emotsionaalselt
- Osaleb laulmises täiskasvanuga kaasa, matkides helisid ja lühikesi fraase

- Mängib kehapilli ja lihtsaid rütmipille juhendamisel
- Liigub muusika järgi vabalt ja matkivalt
- Eristab lihtsamaid muusikalisi vastandeid (nt kiire-aeglane, vali-vaikne)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-4-aastane laps:

- Laulab kaasa lihtsamaid laule ja kordab lühikesi fraase
- Tunneb rõõmu laulmisest, kuulamisest ja muusikalis-rütmilisest liikumisest
- Kuulab muusikat ja reageerib sellele liikumise või emotsiooniga
- Mängib kehapilli ja lihtsamaid rütmipille koos täiskasvanuga
- Liigub juhendamisel muusika rütmis
- Eristab lihtsamaid muusikalisi vastandeid (nt kiire-aeglane, kõrge-madal, vali-vaikne)

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 4-5-aastane laps:

- Laulab koos teistega õpitud laule ühtses tempos
- Kuulab muusikapalu ja väljendab nende meeleolu liikumise või kõne kaudu
- Tunneb ära õpitud laule
- Mängib rütmipille muusika ja laulude saatel
- Liigub vastavalt muusika rütmile ja meeleolule
- Osaleb laulu- ja liikumismängudes ning kasutab muusikalisi vahendeid loovalt

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 5-6-aastane laps:

- Laulab õpitud laule üksi ja koos teistega
- Kuulab muusikat tähelepanelikult ning kirjeldab selle meeleolu
- Eristab õpitud pille kõla ja tämbri järgi
- Mängib rütmi- ja saatepille ansamblis, alustades ja lõpetades koos teistega
- Liigub vastavalt muusika struktuurile, rütmile ja meeleolule
- Osaleb lihtsas muusikalisel loometegevuses (nt rütmide ja liikumiste improviseerimisel)
- Kasutab juhendamisel lihtsaid digivahendeid muusika kuulamiseks, esitamiseks või loomiseks

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7-aastane laps:

- Laulab eakohaseid laule üksi ja koos teistega, järgides melodiat ja rütmi

- Kuulab muusikapalu tähelepanelikult ning iseloomustab neid
- Eristab ja nimetab õpitud pille nende kõla ja tämbri järgi
- Mängib pillidel lihtsaid kaasmänge ning osaleb ansamblimängus
- Liigub ja tantsib vastavalt muusika rütmile, meeleolule ja vormile
- Väljendab ennast loovalt muusikalises tegevuses (laulmine, liikumine, rütm ja improvisatsioon)
- Kasutab juhendamisel digivahendeid muusikategevuste toetamiseks (nt kuulamine, salvestamine ja esitamine)